

Biskop Evas predikan och vigningstal

vid prästvigningen i Härnösands domkyrka 21 januari 2024

Tredje söndagen efter Trettondedagen

Människor har i alla tider försökt ordna sin tillvaro och tolka det ogripbara genom olika politiska system, religioner och traditioner och genom språkliga uttryck och formuleringar. Det verkar gå emot vår natur att leva utan att ha något att förhålla sig till, utan ett fäste i tillvaron. I våra präst-kandidaters examensbok, *"Där pendeln har sitt fäste"*, av kulturanthropologen Mikael Kurkiala, får vi följa hans resonemang och förhållningssätt kring detta mänskliga sökande i relation till olika tiders, filosofers, teologers och folkgruppers tänkande och läror. Det är ingen enkel bok våra kandidater fått utmanas av. Men frågorna om livets mening och orsak är heller inte enkla.

Men trots att en tro bortom förnuftet och de ord våra språk har att erbjuda ofta möts med skepsis och ifrågasättande verkar ändå vårt mänskliga medvetande söka sig mot ett fäste för vår existens bortom den logik som formar vårt naturalistiska och materialistiska förhållningssätt till tillvaron. Därför är mötet med alla de tankar kring livets stora frågor som Kurkiala resonerar kring nyttiga för oss att möta. De blir som en sorts ” ” Om vi ska vara kyrkans uppdrag trogen behöver vi verkligen fundera över hur vi ska leva i och formulera en tro...

För om vi ska vara kyrkans uppdrag trogen behöver vi verkligen fundera över hur vi ska leva i och formulera en tro, ja visa på en väg till tro, som förmår att möta och sträcka sig bortom den verklighetsuppfattning som så starkt präglar vår tids tänkande i vår del av världen. Kan vi som kallar oss kristna finna beröringspunkter hos människor vi med annan tro, eller hos de som trots sitt sökande menar att religion och tro inte är relevant i vår tid? Med andra ord hur ska evangeliet möta och ge genklang hos de människor vi i kyrkan är sända att gå ut till med evangelium? Ja, det var en av de frågor vi funderade kring vid vårt intressanta och givande samtal vid gårdagens prästexamen. I dag får vi brottas vidare med den frågan med hjälp av evangelietexten där mötet mellan Jesus och den romerske officeren ger oss en utmaning som går rakt in i vår tid och vårt uppdrag som kyrka.

På Jesu tid var det romerska imperiet en smältdegel av olika läror, politiska uppfattningar, andliga rörelser och religioner. Här möttes olika andliga ledare, filosofer, riter, språk och kulturer i en mångkulturell värld som vi kan känna igen från vår egen tid. Officeren var i romarrikets tjänst, ett sammanhang präglat av en annan tro och kultur än den judiska tradition Jesus och hans lärjungar levde i. Det judiska samhället betraktade honom därför som en hedning, en oren och ovärdig avgudadyrkare.

Eftersom Jesus var jude och levde i det judiska samhällets normsystem så förväntade sig nog inte heller officeren att Jesus med självklarhet ville ha något med honom att göra. Så när Jesus undrar om han ska komma hem till honom svarar han (vi kan ana hans förskräckelse): *"Herre jag är inte värd att du går in under mitt tak"*. Officeren visste att han aldrig utifrån sitt och sin tids tankesätt skulle kunna uppfylla kraven på rätt tro i relation till den tradition Jesus levde i. Ändå säger Jesus till honom att han har en stark tro.

Ett bemötande från Jesus av en man från en annan kultur och med en annan tro och tradition som inte bara visar på en öppen och generös inställning till en medmänniska utan också ett bekräftande av hans tro. Så, hur och varför kunde Jesus säga som han gjorde till officeren? Hur hänger det här ihop?

” Jesus ser på människor med Guds blick. Med kärleken hos den skaparkraft som gett varenda människa ... ett gudomligt värde

Det hänger ihop på flera sätt av vilka vi i dag kan lära oss viktiga sanningar. Sanningar som vi behöver låta påverka oss och vårt förhållningssätt till de människor vi möter, som kristna och som kyrka. För det första hänger det ihop med att Jesus ser på människor med Guds blick. Med kärleken hos den skaparkraft som gett varenda människa på vårt myllrande klot livet och ett gudomligt värde. Detta är den grund som Jesu människosyn och kärnan i hans gärning och budskap vilar på. En grund som säger att Gud älskar hela världen och att vi därför ska älska våra medmänniskor, även de som vi betraktar som fiender. Eller som Kurkiala så poetiskt uttrycker det i examensboken: *Människan är en plats Gud valt för att vila eller bygga bo. På varje människa faller därför privilegiet att vara ett prisma genom vilket kärlekens ljus ska brytas och återspeglas.*

För det andra hänger Jesu förhållningssätt samman med hur ordet tro tolkas och definieras. Utifrån dagens vetenskapligt baserade verklighetsuppfattning ser de flesta en tro som något som måste kunna bevisas, förstås och presteras av den som tror. Men officerens förhållningssätt lär oss något annat om tron, något som gör att Jesus tar emot honom utan krav på rätt trosbekännelse, rätt sätt att leva, omvändelse och tydlighet i vägval.

Officeren var, utifrån Jesu sätt att se det, öppen för något som låg utanför honom själv och i mötet med Jesus kunde han också därför få hjälp att finna den tro som Jesus ger. Ja, du hörde rätt: tron är en gåva, en gåva som Jesus skapar och vill ge oss. Den finns redan, den är här i detta nu som en del av Guds skaparkraft och överflödande nåd och kärlek. Den väntar bara på att vi ska öppna oss för den plats i vårt inre som Gud redan berett åt den genom Jesus. Jesus som är, som Kurkiala uttrycker det, Guds signatur i varje människa. Tro kan därför aldrig vara en prestation, utan den är en relation mellan den vi är innerst inne och det fäste för tillvaron vår själ är skapad till att vila i.

Men för att kunna ta emot och vila i den relationen behöver vi inse att både den vi är innerst inne och det fäste vi har i universum inte utgår ifrån och är beroende av oss utan utgår ifrån och vilar i Gud. Gud som möter oss genom Jesus Kristus. Därför är det som dagens tema säger, Jesus och inte vi som skapar tro. Vi kan inte

genom vårt förnuft, vår egen förmåga till tanke och tro, vårt tvivel eller våra åsikter bestämma vad Jesus är och inte är. Vad han är och gör ligger helt utanför oss.

Så länge vår uppfattning om tron är fyllt av krav på prestationer, beteenden, kunskap och sanningar som vi ska följa och uppfylla och upplevelser vi måste erfara för att tron ska vara rätt och godkänd, kommer vi både stänga ute andra och oss själva från tron. Detta helt enkelt för att en tro som vi ska åstadkomma i egen kraft inte lämnar plats och ger utrymme hos oss för den tro som Jesus faktiskt står där och väntar på att få ge oss. Vi behöver alltså, som officeren, våga vara öppna för det som ligger utanför oss själva. Först då kan vi börja ana och ta till oss att det är Jesus och inte vi som har, är, skapar och bär tron i oss.

I mötet med varje människa ser Jesus med Guds blick bortom det människor ser och in i vårt innersta jag. Officeren accepterade det och släppte taget om sitt eget. Därför kunde Jesus säga att han hade en stark tro. Det var inte en tro presterad av honom utan en tro som vilade i Jesus. I mötet med människors sökande och längtan, behöver vi därför liksom Jesus, se varje människa som Guds älskade skapelse. Men också bekräfta att den tro Jesus skapar redan vilar väntande i deras själ. Och med detta som grund ge de människor Gud sänder i vår väg det bemötande och den upprättande kärlek och trygghet som gör att de vågar släppa taget om sitt eget. Men för att klara det måste också vi själva göra det. Ja, dela den erfarenheten som Kurkiala pekar på när han utifrån Dag Hammarskjölds ord: Icke jag, utan Gud i mig, skriver: Detta eller denna som verkar i oss, en vilja som vi bär på men som vi inte självklart identifierar som vår egen, anropar oss. Jag tror att det är i vårt gensvar på detta tilltal som mirakel kan födas.

Kära prästkandidater!

När ni i dag vigs till präster, till Verbi Divini Minister, Guds ords tjänare, så är det detta vårt glada budskap, vårt evangelium, om den kärleksmakt som aldrig slutar tro på oss, ni ska tjäna. Ja, detta är sannerligen ett glatt budskap, ett evangelium som ni inte behöver skämmas för precis som dagens episteltext, som jag också skrivit in i era prästbrev säger. Nej, skäms inte för evangeliet utan hämta ständigt och för varje ny dag kraft från det.

Men att vara ordets tjänare handlar inte i första hand om att formulera sig fint och säga en massa kloka saker. Evangeliet är ett levande ord vi kallas till att leva här och nu och i mötet med varje människa. Och vi är kallade att göra det, som Kurkiala formulerar det i vår examensbok, så att Gud kan verka genom oss... och hålla flödet öppet för den kärlek som är skapelsens urkraft. Att vara kyrka handlar om att ständigt visa på och leva i detta Guds stora sammanhang och inte skymma det för de människor vi är sända att tjäna.

Kyrkoordningen beskriver syfte med detta uppdrag så här: Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.

Vigningen är ett tecken på att vi i vigningstjänsten bär ett särskilt ansvar för att kyrkan i allt hon är och gör verkar för detta syfte. Stolan, bandet, som snart läggs över era axlar, är en symbol för att ni bär detta livskall och ansvar som ett ok. Men den är också en symbol för att uppdraget inte är självpåtaget utan lagt på er av kyrkan och kyrkans Herre. Så är stolen också en påminnelse om att kraften till detta uppdrag inte kommer från er, utan från Gud och att det är i Guds tro och kallelse, inte er egen, ni ska verka.

Återvänd därför dagligen till det vi i dag blivit påminda om av officerens möte med Jesus. Gå till Jesus. För det är Jesus och inte ni själva som ska vara i centrum. Det är Jesus och inte ni, som skapar den tro som bär genom allt, i liv, död och evighet. Ja, kära vänner *"skäms inte för evangeliet, det är en kraft som räddar var och en som tror. I evangeliet uppenbaras nämligen en rättfärdighet från Gud, genom tro till tro."*

Så gå ut i tjänst för Guds rike. Gå med glädje och frimodighet. Sprid det glada och upprättande budskapet om trons gåva, nåd och kallelse, Guds gränslösa kärlek och evigt omslutande sammanhang och tro på oss som finns där för var enda människa i denna värld. Gör detta i vår kyrka, i vårt samhälle, i vår tid. För vår tid är också Guds tid. Ja, nu är Guds tid!

Gud välsigne er i er tjänst. Amen.

+Eva Nordung Byström
Biskop i Härnösands stift
Svenska kyrkan